

# FERKÓ ISTVÁN TÖRTÉNETE

Irta: VASVÁRY ÖDÖN

1977

Mostanában olvastam az egyik kaliforniai lap egyházi hírei között az egyik baptista egyház beszámolójában, hogy Ferkó István meghalt. Helyesebben dr. Ferkó István, mert a megboldogult ilyen címet is viselt, amit egy nagy egyházi közösségtől tiszteletből kapott.

Hogy ki volt ez a Ferkó István, ma már csak a legöregebb amerikai magyarok tudják, azok is csak abban az esetben, hogy vagy 65 esztendővel ezelőtt Pittsburghban vagy a környékén laktak.



Vasváry Ödön

Elmondom, de egy kissé messziről kell kezdenem.

1914 júliusában érkeztem Amerikába, ahová azért küldött a Budapesten székelő legmagasabb református hivatal, az Egyetemes Konvent, hogy lelkesítő munkát végezzek Pittsburgh és környékének református magyarjai között. Szóval: A pittsburghi esperes, későbbi apósom, Kalassay Sándor káplánja lettem, akinek az volt a kötelessége, hogy a vidék számtalan kisebb-nagyobb városában és falujában, bányatelepen élő református magyarok lelkesítő szolgálatát végezze. Ez bizony nem volt a legkönnyebb feladat, főképpen azért, mert az akkori közlekedési viszonyok mellett ezeknek a helyeknek látogatása nagyon nehézkes volt. Ahová volt kis vasuti összeköttetés, az olyan lassu volt és a lakosság igényeihez alkalmazott, hogy voltak helyek, amiket csak gyaloglással lehetett elérni a megkívánt időpontban.

Ilyen hely volt egy Willock nevű kis bányatelep, ahol egy csomó magyar dolgozott. Ide rendszeren gyalog mentem el, mert a Baltimore-Ohio vasut nem volt hajlandó menetrendjét az én szükségleteimhez alkalmazni. Ugy mentem, hogy a városszéli, Glenwoodnak nevezett rész (ma is így hívják) elhagyása után átballagtam egy ócska, elhanyagolt hidon, amit azóta leromboltak. A Monongahela folyó másik oldalán egy Hays nevű falucska van, annak főutcáján egy Hope Church nevű öreg kis methodista templom (a magyarok Hopp Csörcsnek hívták.)

Ott letértem az utról és felkapaszkodtam a vasuti töltésre, amelynek sinei mellett csendesen ballagva, valamikor elértem a willocki telepet. Gyakran meglettem ezt az utat, soha a hajam szála sem görbült meg. Jól emlékszem, első vidéki szereplésem is itt történt: egy bányászkeskűvő.

Nos, ezen a kis bányaplézen történt, már nem emlékszem, mikor, Amerikába érkezésem előtt vagy után, hogy egy néhány suhancból álló banda meggyilkolt egy öreg asszonyt. A gaztett elkövetőit elítélték, köztük egy Ferkó István nevű magyar legényt is. A lefolytatott tárgyalás halálra ítélte a tetteseknek bizonyult suhancokat, Ferkó Istvánnal egyetemben, dacára annak, hogy Ferkó állandóan ártatlanságát hangsúlyozta. A gyilkosságban semmi része sem volt, arról nem is tudott, csak véletlenül éppen akkor sodródott a tettesek közé, akik régi cimborái voltak, amikor elfoglák őket.

A környék magyarsága megmozdult, hogy megmentse a magyar fiut a kivégzéstől. Az erőteljes mozgalmat amerikai egyházi körök is, főleg a baptisták is támogatták, sőt maga a fegyház elöljárósága is segítette. Ferkó István ugyanis a





börtönben annyi jelét adta igazi és mély vallásosságának, olyan mintaszerűen viselkedett, hogy nemcsak rabtársai szerették meg, hanem a hivatalos körök is. A mindenkinek segíteni kész, tisztalelkű fiatalember valóságos hírnévre vergődött a börtön falain kívül is. Az eredmény az lett, hogy kegyelmet kapott. Nem szabadságot, csak kegyelmet, hogy nem végezték ki. Ott maradt a börtönben, bizonytalan időre, ahol folytatta mintaszerű viselkedését: Valóságos jobbkeze lett a börtön vezetőségének a rabokkal való emberi érintkezésben.

Ez a börtöni élet elég sokáig tartott, mert amikor a huszas évek első felében pittsburghi lelkész voltam, a magyarság, amerikai támogatással akkor is mozgalmat indított, hogy Ferkót véglegesen szabad lábra helyezték. A mozgalom végre is sikerrel járt: Ferkó István szabad emberré lett.

Kiszabadulása után, miután börtöni évei alatt főképpen baptista körökkel volt összeköttetésben, egyházi szolgálatba lépett és valósággal egy új munkakör, valóban apostoli lelkületű szolgálatát kezdte el: ellátni a börtönök rabjainak és kórházak betegeinek lelki szolgálatát. Amíg élt, mindig ezt csinálta. Nevét rövidesen országosan megismerték, mint a legkiválóbbak egyikét, akik ezen a nehéz munkamezőn dolgoznak.

Hogy végzett-e iskolákat, nem tudom, azt sem, hogy lelkészi képesítést szerzett-e vagy nem. Csak annyit tudok, hogy élete végéig a baptista egyházakkal állt szoros kapcsolatban. Magyar vonalon való munkálkodásáról nem tudok, csak annyit, hogy a magyar baptistákkal is voltak kapcsolatai. Egy időben Detroitban élt, majd Kaliforniába költözött, ahol most meg is halt. Hogy hány éves volt, nem tudom.

Időközben káplánja lett a Gideons nevű bibliaterjesztő társaságának, majd 1951-ben az American Evangelistic Association tiszteletbeli teológiai doktorátussal tüntette ki évtizedek során kifejtett nagy munkája elismeréséül, amit a börtönökben és kórházakban végzett.

Ferkó István története megérdemelné, hogy sokkal több adattal kibővítve, teljes egészében megírassék, buzdításul azoknak, akik még hinni tudnak az embersegítés nemes munkájában.